

Sygn. akt XVI GC 2579/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Chała - Małkowska

Protokolant: Aleksandra Cetera

po rozpoznaniu w dniu 09 marca 2016 r. w W.

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w W.

przeciwko **E. M.**

o zapłatę kwoty 588,28 zł

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w W. na rzecz pozwanej E. M. kwotę 197 (sto dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XVI GC 2579/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 kwietnia 2015 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej E. M. kwoty 588,28 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że na dochodzoną kwotę składają się zobowiązania pozwanej z tytułu niezapłaconego wynagrodzenia w wysokości 369 zł za okres lipiec – grudzień 2014 roku z tytułu świadczonych usług monitoringu przy ul. (...) w W. wraz ze skapitalizowanymi odsetkami w wysokości 50,80 zł oraz z tytułu kary umownej w wysokości 168,48 zł, wynikające z umów, których przedmiot stanowiło świadczenie przez powódkę na rzecz pozwanej usług monitoringu oraz interwencji w lokalach przy ul. (...) oraz ul. (...) w W. (k. 3-6).

W dniu 15 maja 2015 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 27).

W dniu 08 czerwca 2015 r. pozwana złożyła sprzeciw, uzupełniony przez pozwaną w dniu 29 lipca 2015 r., od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w przypadku ustanowienia w sprawie pełnomocnika. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła zarzut spełnienia świadczenia, zarzut nieistnienia zobowiązania do zapłaty kary umownej, a także zarzut przedawnienia (k. 32-35, 42-54).

W dniu 8 października 2015 r. powódka złożyła pismo, w którym cofnęła powództwo co do kwoty 208,68 zł. W pozostałym zakresie powódka podtrzymała powództwo, wnosząc o oddalenie zarzutów pozwanej jako całkowicie bezzasadnych (k. 64-67).

W dniu 18 grudnia 2015 r. adw. I. K. zgłosiła swój udział w sprawie jako pełnomocnik pozwanej, przedkładając w załączeniu do pisma z dnia 15 grudnia 2015 r. stosowne pełnomocnictwo. W uzasadnieniu przedmiotowego pisma pełnomocnik pozwanej wniosła o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz podtrzymała wszystkie wnioski dowodowe zgłoszone dotychczas przez powódkę (k. 81-83).

W dniu 26 stycznia 2016 r. powódka złożyła pismo, w którym cofnęła oświadczenie o cofnięciu powództwa co do kwoty 206,68 zł, podtrzymując tym samym w całości żądanie wyrażone w pozwie (k. 92-93).

W dniu 24 lutego 2016 r. pozwana złożyła pismo, w którym podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, ponownie wnosząc o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego (k.97-100).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 października 2009 r. strony zawarły dwie umowy: M./ (...) oraz M./ (...), na mocy których powódka zobowiązała się do świadczenia usług w postaci monitorowania sygnałów lokalnego systemu alarmowego oraz podejmowania interwencji w obiektach, znajdujących się odpowiednio przy ul. (...) lok. 2 w W. oraz przy ul. (...) w W.. Strony w par. 5 ust. 1. umowy ustaliły wysokość wynagrodzenia na kwotę 50 zł, powiększoną każdorazowo o należny podatek VAT w wysokości 22%. Płatność ze strony E. M. miała następować co miesiąc, na podstawie faktury VAT. Ponadto, strony w par. 5 ust. 1.3. umowy ustaliły, że w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, E. M. będzie zobowiązana do udostępnienia lokalu w celu demontażu użytych jej urządzeń. W przypadku braku takiej możliwości, po stronie (...) sp. z o.o. sp. k. miało powstać uprawnienie do wystawienia E. M. faktury na kwotę równoważną wartości użytych urządzeń (**okoliczności bezsporne**; poparte umowami k. 19-22)

Umowa nr (...), dotycząca lokalu przy ul. (...) w W. została rozwiązana przez wypowiedzenie złożone przez E. M. na początku 2010 r., natomiast Umowa nr (...), dotycząca lokalu przy ul. (...) w W. obowiązywała strony do końca 2014 r., czyli do momentu wypowiedzenia jej przez (...) sp. z o.o. sp. k. (**okoliczności bezsporne**; potwierdzone zeznaniami pozwanej k. 108-110).

W dniu 12 sierpnia 2014 r. E. M. dokonała zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. kwoty 123 zł tytułem wynagrodzenia za świadczenie usługi monitoringu w miesiącach lipiec i sierpień 2014 r. w lokalu przy ul. (...) w W.. (**dowód**: duplikat wykonania przelewu k. 47). Następnie, w dniu 9 grudnia 2014 r. E. M. dokonała zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. kwoty 246 zł tytułem wynagrodzenia za świadczenie usługi monitoringu w miesiącach wrzesień, październik, listopad, grudzień 2014 r. w lokalu przy ul. (...) w W. (**dowód**: duplikat wykonania przelewu k. 46).

W pierwszej połowie 2015 r. E. M. otrzymała od (...) sp. z o.o. sp. k. wezwanie do zapłaty na łączną kwotę 588,28 zł, obejmujące wynagrodzenie za świadczenie usług monitoringu w okresie od lipca do grudnia 2014 r. przy ul. (...) w W., a także obciążenie za uniemożliwienie udostępnienia demontażu nadajnika oraz dokonania jego zwrotu w lokalu przy ul. (...) w W. (**dowód**: zeznania pozwanej k. 109, potwierdzone wezwaniem k. 23 oraz fakturami k. 12-18).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o twierdzenia stron wyraźnie przyznane bądź niezaprzeczone przez przeciwnika (art. 229 i 230 k.p.c.) oraz złożone w toku postępowania ww. dokumenty. Dokumenty prywatne złożone przez strony stanowią jedynie dowód tego, że osoba, która dany dokument podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Prawdziwość złożonych w toku postępowania dokumentów nie była kwestionowana przez pozwanego, a Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Nie ma przy tym żadnego znaczenia dla oceny wiarygodności dokumentów oświadczenie pełnomocnika pozwanej złożone na rozprawie w dniu 9 marca 2016 r., że wszystkie dokumenty złożone przez powódkę nie są poświadczane za zgodność z oryginałami. Zarzut ten należy uznać

za spóźniony w obliczu zeznań pozwanej, która potwierdziła autentyczność wszystkich okazanych jej dokumentów. Należy bowiem zaznaczyć, że do tej pory pozwana nie kwestionowała prawdziwości i autentyczności załączonych do pozwu dokumentów.

Zeznania pozwanej E. M. Sąd uznał za wiarygodne, pozbawione wewnętrznych sprzeczności, bowiem znajdujące potwierdzenie w dokumentach złożonych przez strony w toku postępowania, w szczególności, fakturach (k. 11-18), potwierdzeniach dokonania przelewów (k. 46, 47, 101-107).

Sąd pominął wniosek dowodowy o przesłuchanie świadka L. P. z uwagi na jego cofnięcie przez stronę pozwaną na rozprawie dniu 9 marca 2016 r. (k. 107).

Strony były bezsporne na okoliczność zawarcia przedmiotowych umów, treści ich postanowień, wykonywania umów, a także ich rozwiązania przez strony oraz wysokości wpłat dokonanych przez pozwaną. Spór pomiędzy stronami sprowadzał się do oceny zasadności podniesionego przez pozwaną zarzutu spełnienia świadczenia, a także zasadności roszczeń powódki o zapłatę odsetek ustawowy oraz kary umownej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne, podlegało oddaleniu. Roszczenia dochodzone w niniejszej sprawie powódka wywodziła z umów z dnia 9 października 2009 r., których przedmiot stanowiło świadczenie usług monitoringu sygnałów lokalnego systemu alarmowego w lokalach przy ul. (...) w W. oraz (...) w W..

Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego, obowiązek przedstawienia dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne – art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. Z przepisów tych będących odzwierciedleniem zasady kontrydiktoryjności procesu cywilnego wynika, iż to strony są gospodarzami procesu i jedynie od ich aktywności zależy jego wynik.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy to na powódce spoczywał ciężar wykazania wykonania umowy dotyczącej lokalu przy ul. (...) w W. za okres lipiec - grudzień 2014 r. oraz wysokości wynagrodzenia.

Powódka sprostowała temu obowiązkowi. Nie ulega wątpliwości, że w spornym okresie powódka świadczyła usługi monitoringu na rzecz pozwanej oraz że wysokość wynagrodzenia wynosiła za ten okres łącznie 369 zł (miesięczne wynagrodzenia = 50 zł + 22% VAT). Okoliczności te są bezsporne, zostały potwierdzone zarówno dowodami z dokumentów jak i zeznaniami pozwanej.

Pomimo powyższego, żądanie pozwu co do zapłaty wynagrodzenia na podstawie umowy nr (...) nie zasługuje na uwzględnienie, a to z uwagi na zasadność podniesionego przez pozwaną zarzutu spełnienia świadczenia. Pozwana, załączyła do sprzeciwu duplikaty potwierdzeń wykonania przelewów dokonanych w dniach 12 sierpnia 2014 r. oraz 9 grudnia 2014, opiewające odpowiednio na kwoty 123 zł oraz 243 zł. W tytułach tych przelewów pozwana **wskazała wyraźnie, że dotyczą one wynagrodzenia należnego powódce za świadczenie usługi monitoringu w lokalu przy ul. (...) w W. za okres lipiec - sierpień 2014 (przelew z dnia 12 sierpnia 2014 r.) oraz wrzesień- grudzień 2014 (przelew z dnia 9 grudnia 2014 r.). Oznaczyła zatem miesiąc, za jakie reguluje wynagrodzenie oraz umowę, której to dotyczy poprzez oznaczenie nazwy ulicy chronionego obiektu. W sposób dostateczny oznaczyła zatem w tytule przelewu sposób zrachowania świadczenia.**

Zgodnie z art. 451 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne (§ 1). Jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie,

w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu (§ 2). W braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego (§ 3). Przytoczone rozwiązania w zakresie stopnia zarachowania wpłaty na długi znajdują zastosowanie w braku rozstrzygnięcia wspomnianych kwestii w umowie zawartej pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem. Możliwość osiągnięcia porozumienia między nimi w dziedzinie zarachowania długu należy uznać za dopuszczalną tak długo, jak długo dłużnik nie rozpocznie spełniania swojego świadczenia. W zasadzie zatem – w świetle uregulowań art. 451 k.c. – o sposobie zarachowania wpłaty na poczet długu decyduje wola dłużnika, wyrażona przy zapłacie w sytuacji, gdy ma kilka długów wobec tego samego wierzyciela. Może on w takiej sytuacji, spełniając świadczenie, wskazać, który z długów przez swoje świadczenia zamierza zaspokoić. Dłużnik, o ile w ramach zaspokajanego długu nie występują zaległe należności uboczne (np. odsetki) czy zalegające świadczenia główne, nie jest ograniczony w zakresie dokonanego wyboru. Prawo dłużnika jest tamowane uprawnieniami wierzyciela, który ma prawo zaspokojenia z tego, co przypada na rachunek danego długu, przede wszystkim zaległych należności ubocznych oraz zalegających świadczeń głównych. W stosunku do sposobu zarachowania dokonanego przez wierzyciela dłużnikowi nie przysługuje prawo sprzeciwu. Dopiero, jeżeli dłużnik nie skorzysta z przyznanego mu prawa decydowania o sposobie zarachowania dokonanej wpłaty na jeden z wielu długów, które ma wobec wierzyciela, wtedy o zarachowaniu decyduje sam wierzyciel. Musi on jednak wskazać w pokwitowaniu, na jaki dług zalicza dokonane świadczenie. Przyjęty przez wierzyciela sposób rozliczenia wywoła skutek w momencie doręczenia pokwitowania dłużnikowi, który dokument ten przyjmie. ***W okolicznościach niniejszej sprawy, twierdzenia pozwanej o spełnieniu świadczenia są jak najbardziej zasadne z uwagi na to, że w treści przelewów z dnia 12 sierpnia 2014 roku oraz 9 grudnia 2014 r. zostało wyraźnie wskazane, w jakiej kwocie (odpowiednio 123 zł i 246 zł), za jakie miesiące (odpowiednio lipiec-sierpień 2014 oraz wrzesień-grudzień 2014 r.) i na podstawie której umowy (określenie w treści przelewów, że chodzi o monitoring lokalu przy ul. (...)) pozwana dokonuje wpłaty na rzecz powódki.*** W związku z tym, że pozwana wyraźnie określiła, które długi zaspokaja, to w świetle art. 451 § 1 k.c. powódka nie mogła zasadnie podnosić, że wpłaty z przelewów z dnia 12 sierpnia 2014 r. oraz z dnia 9 grudnia 2014 r. zostały zarachowane na poczet wcześniejszych faktur nr (...) (pismo powódki z dnia 22 stycznia 2016 r. k. 93), a co za tym idzie, pozwana wciąż zalega z zapłatą wynagrodzenia za sporny okres. Poza tym, pozwana przedstawiła potwierdzenia dokonania przelewów z dnia 13 kwietnia 2011 r., 12 lipca 2011 r., 6 grudnia 2011 r., 5 maja 2012 r. oraz 15 czerwca 2011 r., stanowiące dowód dokonania przez pozwaną zapłaty wynagrodzenia za okres objęty wyżej wymienionymi fakturami (potwierdzenia przelewów k. 101-104, 106).

Na uwzględnienie nie zasługiwało roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych, pozostające w związku z roszczeniem o zapłatę wynagrodzenia na podstawie umowy nr (...). W okolicznościach rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że powódka nie dowiodła w żaden sposób zasadności dochodzonego przez nią roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Natomiast § 5 ust. 1. umowy nr (...) stanowi, że zapłata wynagrodzenia powinna nastąpić na podstawie faktury. Z związku z tym, o opóźnieniu w spełnieniu świadczenia przez pozwaną można byłoby mówić jedynie w przypadku doręczenia pozwanej faktury, w której zostałby określony termin, w ciągu którego powinna nastąpić zapłata wynagrodzenia przez pozwaną. Innymi słowy, z opóźnieniem w spełnieniu świadczenia przez pozwaną mielibyśmy do czynienia jedynie w sytuacji, w której poprzez doręczenie jej stosownych faktur uzyskałaby ona wiedzę o zakreślonych terminach zapłaty, a mimo to do zapłaty nie doszłoby w ogóle lub ewentualnie nastąpiłaby ona już po upływie terminów. Tymczasem, nie sposób przyjąć, żeby powódka udowodniła w jakikolwiek sposób fakt doręczenia pozwanej faktur VAT nr (...), a co za tym idzie, nie udowodniła zaistnienia opóźnienia w spełnieniu świadczenia po stronie pozwanej. Skoro bowiem powódka wywodziła dla siebie korzystne skutki z twierdzenia o doręczeniu pozwanej przedmiotowych faktur, to zgodnie z regułami dowodzenia obowiązującymi na gruncie postępowania cywilnego, omówionymi szerzej w uzasadnieniu powyżej, powinna ona była przedstawić na potwierdzenie tej okoliczności stosowne dowody. Powódka nie sprostała ciężącemu na niej obowiązkowi w tym zakresie, dlatego roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych należało w całości oddać. Z

zeznań pozwanej wynika natomiast, że otrzymywała ona faktury zbiorczo, dlatego też przelewy obejmowały zapłatę wynagrodzenia łącznie za kilka miesięcy.

Zgodnie z art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Skoro zatem strony umowy przewidziały płatność wynagrodzenia na podstawie faktury, to każdorazowo wystawiona faktura, zakreślająca termin zapłaty, stanowić powinna wezwanie do spełnienia świadczenia w rozumieniu art. 455 k.c. Mając na uwadze brak dowodów na doręczenie pozwanej faktur za okres od lipca do grudnia 2014 r. oraz treść art. 455 k.c. należy stwierdzić, że zobowiązanie pozwanej nigdy nie przekształciło się z zobowiązania bezterminowego w zobowiązanie terminowe, a co za tym idzie, nie sposób uznać, że pozwana była w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia, za które należałyby się powódce odsetki ustawowe.

W okolicznościach niniejszej sprawy brak było podstaw do naliczenia przez pozwaną kary umownej w wysokości 168,40 zł w lokalu przy ul. (...) w W.. Podstawę dla takiego roszczenia stanowił § 5 ust. 1.3. umowy nr (...), zgodnie z którym, w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy E. M. zobowiązuje się udostępnić lokal w celu demontażu użytych urządzeń spółce (...) sp. z o.o., a w przypadku braku takiej możliwości E. M. wyraża zgodę na wystawienie jej faktury, na kwotę równoważną wartości użytych urządzeń.

W związku z powyższym, dochodzenie zapłaty tytułem kary umownej na podstawie umowy nr (...) zostało uzależnione od łącznego spełnienia się trzech przesłanek, a mianowicie faktu rozwiązania umowy, braku zgody pozwanej na demontaż przedmiotowego nadajnika, oraz wykazania wartości nadajnika. Ciężar dowodu co do spełnienia wszystkich wyżej wymienionych przesłanek ciążył na powódce. Zgodnie z regułami dowodzenia powinna ona wskazać dowody na potwierdzenie swoich twierdzeń.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie ma wątpliwości co do tego, że umowa nr (...) została rozwiązana. Fakt ten znajduje potwierdzenie w zeznaniach samej pozwanej. Z jej zeznań wynika bowiem, że umowa dotycząca lokalu przy ul. (...) w W. została wypowiedziana przez pozwaną w 2010 roku. Powódka nie przedstawiła jednak żadnego dowodu na potwierdzenie braku zgody po stronie pozwanej na demontaż nadajnika i poprzez to uniemożliwienie odzyskania nadajnika przez powódkę. Co więcej, z zeznań pozwanej wynika, że wbrew twierdzeniom powódki, do takiego demontażu rzeczywiście doszło co miało to nastąpić w krótkim czasie po rozwiązaniu umowy dotyczącej lokalu przy ul. (...) w W.. Wobec nie wykazania przez powódkę przesłanki braku zgody pozwanej na demontaż nadajnika, roszczenie o zapłatę z tytułu kary umownej należało oddalić co do zasady. Ponadto, powódka nie wykazała wysokości dochodzonego roszczenia. Z umowy wynika, że kara umowna ma stanowić równowartość urządzenia użytego przez pozwaną. Jak już zostało to zasygnalizowane wyżej, powódka nie sprostала temu zadaniu w żaden sposób, opierając się w swoich twierdzeniach wyłącznie na wystawionej przez nią fakturze nr (...), obejmującej kwotę 300 zł netto. Samo wystawienie przez powódkę faktury nie jest jednakże wystarczającym dowodem na to, że oznaczona w fakturze kwota stanowi równowartość nadajnika.

Osobnego rozważenia wymaga kwestia dopuszczalności odwołania przez powódkę oświadczenia o cofnięciu powództwa. Sąd przychylił się do poglądu prezentowanego w orzecznictwie, zgodnie z którym odwołanie cofnięcia pozwu jest dopuszczalne dopóki postępowanie, w którym czynność ta została dokonana, nie zostało jeszcze prawomocnie umorzone (por. post. SN z 26.11.1975 r., I CZ 186/75, L.). W niniejszej sprawie odwołanie cofnięcia powództwa nastąpiło zanim Sąd wydał postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania co do roszczenia objętego oświadczeniem o cofnięciu. W związku z tym, oświadczenie powódki o odwołaniu cofnięcia powództwa było dopuszczalne. Orzekając o kosztach procesu, Sąd postąpił zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., statuującym zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, oraz § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w wysokości 197 zł, wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.